

Mała stabilizacja

1. Zaznacz wydarzenia, które rozegrały się w okresie rządów Władysława Gomułki.

- interwencja sił Układu Warszawskiego w Czechosłowacji
- demonstracje uliczne podczas tzw. poznańskiego Czerwca
- rozpoczęcie produkcji małego fiata 126 p
- sprowadzenie do Polski Pepsi
- przeprowadzenie czystek antysemitycznych w aparacie partyjnym i państwowym
- popularność "Czerwonych gitar"
- powołanie rządu Piotra Jaroszewicza

2. Zapisz w tabeli imiona i nazwiska osób, których dotyczą przedstawione informacje.

Postać	Imię i nazwisko	Życiorys
		
		

3. Na podstawie tekstu źródłowego wykonaj polecenia.

List 34

Do Prezesa Rady Ministrów

Józefa Cyrankiewicza

Ograniczenia przydziału papieru na druk książek i czasopism oraz zaostrzenie cenzury prasowej stwarza sytuację zagrażającą rozwojowi kultury narodowej. Niżej podpisani, uznając istnienie opinii publicznej, prawa do krytyki, swobodnej dyskusji i rzetelnej informacji

za konieczny element postępu, powodowani troską obywatelską, domagają się zmiany polskiej polityki kulturalnej w duchu praw zagwarantowanych przez konstytucję państwa polskiego i zgodnych z dobrem narodu.

*Wiek XX w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard,
Warszawa 2002, s. 399–400.*

A. Wyjaśnij, dlaczego władze PRL starały się ograniczyć przydział papieru i zaostrzyć cenzurę prasową.

.....
.....
.....

B. Określ, co postulowali sygnatariusze listu otwartego.

.....
.....
.....

4. Przeczytaj tekst utworu oraz przyjrzyj się załączonej fotografii. Następnie wykonaj polecenia.

fotografia, Gdynia, ul. Czerwonych Kosynierów (obecnie ul. Morska), 1970 r.

Ballada o Janku Wiśniewskim¹

*Chłopcy z Grabówka, chłopcy z Chyloni,
Dzisiaj milicja użyła broni,
Dzielnieśmy stali i celnie rzucali.
Janek Wiśniewski² padł.*

*Na drzwiach ponieśli go Świątojańską
Naprzeciw glinom, naprzeciw tankom.
Chłopcy stoczniowcy pomścijcie druha,
Janek Wiśniewski padł.*

Huczą petardy, snują się gazy,

*Na robotników sypią się razy,
Padają dzieci, starcy, kobiety,
Janek Wiśniewski padł.*

*Jeden zraniony, drugi zabity,
Krwi się zachciało słupskim bandytom³,
To partia strzela do robotników,
Janek Wiśniewski padł.*

*Krwawy Kociołek to kat Trójmiasta,
Przez niego giną dzieci, niewiasty.
Poczekaj, draniu, my cię dostaniem,
Janek Wiśniewski padł.*

*Stoczniowcy Gdyni, stoczniowcy Gdańska,
Idźcie do domu, skończona walka,
Świat się dowiedział, nic nie powiedział,
Janek Wiśniewski padł.*

*Nie płaczcie matki, to nie na darmo,
Nad stoczną sztandar z czarną kokardą.
Za chleb i wolność, za nową Polskę,
Janek Wiśniewski padł.*

Wiek XX w źródłach, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard,
Warszawa 2002, s. 405–406.

¹ Autorstwo tej pieśni przypisuje się Krzysztofowi Dowgiałle, działaczowi opozycyjnemu w czasach PRL.

² Janek Wiśniewski to fikcyjne imię i nazwisko nadane nieznanemu autorowi pierwszej ofierze przedstawionych w piosence wydarzeń. W rzeczywistości zastrzelony 18-latek nazywał się Zygmunt Godlewski.

³ W ukazanym wydarzeniu uczestniczyły jednostki MO ze Słupska.

A. Napisz, jakich wydarzeń dotyczą przedstawione materiały.

.....
.....

B. Zapisz datę śmierci pierwszej ofiary przywołanych zdarzeń.

.....
.....

C. Wytlumacz, dlaczego nad stoczną zawisł „sztandar z czarną kokardą”.

.....
.....

D. Wymień polityczne skutki wydarzeń, których elementem była gdyńska demonstracja.

.....
.....